

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.973 van 25 maart 2013
in de zaak A. 204.888/IX-7672**

In zake : Adolf BULWIK
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bart De Schrijver
 kantoor houdend te 2060 Antwerpen
 Osysstraat 13
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Landsverdediging

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 16 mei 2012, strekt tot de
nietigverklaring van de beslissing van 27 maart 2012 van de FOD Sociale
Zekerheid, Dienst voor de Oorlogsslachtoffers, waarbij aan Adolf Bulwik het
statuut van politiek gevangene geweigerd wordt.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking van 25 juni 2012 wordt aan de verzoeker het
voordeel van de kosteloze rechtspleging verleend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord
ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Robert Vander Elstraeten heeft
een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 maart 2013.

Kamervoorzitter André Vandendriessche heeft verslag uitgebracht.

Adolf Bulwik en advocaat Bart De Schrijver, die verschijnt voor de verzoeker, zijn gehoord.

Auditeur Melissa Celis heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoeker is als wees van een politiek gevangene erkend in de hoedanigheid van rechthebbende van politiek gevangene.

3.2. Op 27 mei 2010 dient hij een aanvraag in om zelf als politiek gevangene te worden erkend.

Op 6 september 2010 wordt de aanvraag ontvankelijk doch niet gegrond verklaard. Overwogen wordt dat de verzoeker op 23 oktober 1942 werd geïnterneerd in het kamp Rivesaltes, dat er geen einddatum werd vastgesteld, maar dat het kamp werd opgeheven in november 1942, terwijl er geen bewijzen van een verblijf in een ander kamp worden voorgelegd, zodat niet afdoende aangetoond is

dat de verzoeker minstens dertig dagen opgesloten werd. Er wordt ook gesteld dat het bewijs van zware mishandelingen niet wordt geleverd, aangezien de shaef-card vermeldt dat bij het medisch onderzoek bij de terugkeer geen tekens van besmetting of lichaamsgebrek werden vastgesteld.

Bij arrest nr. 217.276 van 17 januari 2012 vernietigt de Raad van State de beslissing van 6 september 2010.

3.3. Op 27 maart 2012 beslist de aangestelde van de minister opnieuw dat de aanvraag van de verzoeker ontvankelijk, doch niet gegrond is.

Dit is de thans bestreden beslissing. Ze bevat de volgende motieven:

“Overwegende dat in aanmerking komen voor het statuut van Politiek Gevangene (artikel 1 §1 KB 16/10/1954) : de personen die gedurende de oorlog 1940-1945 werden gevangen gezet of geïnterneerd door toedoen van de vijand of personen die zijn politiek of oogmerk dienden voor zover zij aan één van de drie volgende voorwaarden voldoen :

- een opsluiting van minstens dertig opeenvolgende dagen ondergaan hebben
- het voorwerp zijn geweest van zware mishandelingen
- overleden zijn of ter dood veroordeeld of gebracht door de vijand

Onder gevangenzetting dient te worden verstaan het feit in een gevangenis te zijn opgesloten. Onder internering dient te worden verstaan de totale vrijheidsberoving door opsluiting in een kamp of andere plaats in die zin dat de gevangene voortdurend onder gewapende bewaking van de vijand staat en niet buiten de plaats van opsluiting kan komen zonder onder diezelfde bewaking te staan (artikel 1 §9 KB 16/10/1954).

Overwegende dat betrokkene zijn aanvraag steunt op het feit dat hij in 1942 als gevolg van de Jodenvervolging naar Frankrijk is gevlucht, waar hij werd aangehouden en werd ondergebracht in een verzamelkamp nabij Bordeaux. Daar verbleef hij drie maanden waarna hij werd overgeplaatst naar het verzamelkamp van Rivesaltes. Het Rode Kruis heeft hem uit dit kamp gehaald en met valse identiteits(pa)pieren bij een boer geplaatst. Eind 1944 werd hij bevrijd en keerde terug naar huis. (persoonlijke verklaring dd. 27/05/2010)

Als bewijsstukken voegt verzoeker bij zijn aanvraag :

- Franse identiteitskaart op naam van Bullier Adolphe dd. 29 september 1944
- Attest Belgisch leger dd. 25 juni 1948
- Verslag Medex – G.G.D. betreffende geneeskundig onderzoek dd. 14 juni 2006

Overwegende dat de door verzoeker overgemaakte stukken echter geen bewijs omvatten van het verblijf in een kamp of gevangenis;

Overwegende dat blijkt uit de gegevens van het archief van de Dienst voor de Oorlogsslachtoffers (lijst van geïnterneerden in het kamp van Rivesaltes, afkomstig van het Franse ministerie van binnenlandse zaken) dat verzoeker op 23 oktober 1942 geïnterneerd werd in het kamp van Rivesaltes. Een einddatum werd op de lijst niet aangeduid.

Uit de archiefstukken van de Dienst voor de Oorlogsslachtoffers blijkt dat het kamp van Rivesaltes op 26 november werd opgeheven.

Overwegende dat

- aangezien niet is aangetoond hoelang verzoeker precies in het kamp verbleef
- aangezien niet is aangetoond dat verzoeker in het kamp verbleef tot de opheffing van het kamp
- aangezien de verklaring van verzoeker in zijn inlichtingsformulier dat hij van december 1942 tot december 1943 in het kamp van Rivesaltes verbleef alleszins niet overeenkomt met de archiefstukken van de DG Oorlogsslachtoffers
- geen bewijs geleverd is dat verzoeker nog in andere kampen verbleven heeft niet afdoende bewezen is dat hij voldoet aan de eerste voorwaarde van artikel 1 met name een opsluiting van minstens dertig achtereenvolgende dagen hebben ondergaan.

Overwegende dat de bewering van verzoeker dat hij zware mishandelingen heeft ondergaan, met name dat hij geen eten kreeg, niet aangetoond is.

Overwegende dat noch het attest van het Belgisch leger betreffende voorlopige afkeuring volgens voorlopige ongeschiktheid, noch het Medex-verslag dat een overzicht geeft van de huidige medische toestand van verzoeker, een bewijs bevat dat verzoeker in gevangenschap zware mishandelingen heeft ondergaan.

Uit de archiefstukken van de Dienst voor de Oorlogsslachtoffers blijkt evenmin dat verzoeker zware mishandelingen heeft ondergaan;

Overwegende dat aldus niet afdoende is bewezen dat verzoeker voldoet aan de tweede voorwaarde van artikel 1 met name het voorwerp zijn geweest van zware mishandelingen;

Overwegende dat niet is aangetoond dat tegen verzoeker een vonnis tot ter dood veroordeling werd uitgesproken;

Overwegende aldus dat niet afdoende het bewijs is geleverd dat verzoeker voldoet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor het statuut van Politiek Gevangene”.

IV. Onderzoek van het enig middel

Standpunt van de partijen

4. De verzoeker voert de schending aan van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de formele motiveringswet).

Hij stelt vooreerst dat het bestreden besluit overweegt dat niet bewezen wordt dat hij minstens dertig opeenvolgende dagen opgesloten werd, maar dat dit motief het besluit niet kan dragen aangezien de verwerende partij zelf stelt dat uit het rijksarchief blijkt dat hij in het kamp Rivesaltes arriveerde op 23 oktober 1942 terwijl “uit historisch onderzoek” gebleken is dat het kamp gesloten werd op 26 november 1942, hetgeen meer dan dertig dagen later is.

Hij stelt ook dat de bemerking dat hij niet aantoonde mishandeld te zijn toch wel cynisch is, aangezien het voor zich spreekt dat het verblijf in het kamp aanleiding gaf tot mensonterende omstandigheden en extreme terreur -onmenselijke behandeling met dreiging van deportatie naar vernietigingskampen-. De verwijzing naar de ontstentenis van besmetting of lichaamsgebrek verhindert niet dat hij de psychische gevolgen van de gevangenzetting zijn hele leven met zich meedraagt en de wetgeving vereist niet dat de aanvrager een lichaamsgebrek heeft opgelopen.

5. De verwerende partij antwoordt dat de verzoeker geen bewijzen voorlegt van de elementen waarop hij zijn aanvraag steunt, in casu van zijn opsluiting en van zijn zware mishandeling, terwijl het bestuur zelf ook niet over die informatie beschikt; zij bezit enkel een document waaruit opsluiting blijkt, maar zonder einddatum. De verzoeker toont dus niet aan dat hij dertig achtereenvolgende dagen opgesloten werd, omdat niet blijkt hoelang hij in het kamp verbleef; er is niet aangetoond dat hij tot de opheffing van het kamp daar verbleef; de verklaringen van de verzoeker stroken niet met de archiefstukken en de verzoeker bewijst niet dat hij in andere kampen verbleef. De verzoeker toont ook niet aan dat hij zware mishandelingen onderging, noch dat hij ter dood veroordeeld werd.

6. In zijn laatste memorie stelt de verzoeker dat uit het feit van zijn opsluiting op 23 oktober 1942 en het feit van de opheffing van het kamp op 26 november 1942 blijkt dat hij meer dan dertig dagen in het kamp heeft verbleven. Hij voegt daar aan toe dat de dienst niet naar archiefstukken kan verwijzen omdat

die stukken niet worden overgelegd. Hij betoogt ook nog dat hij weliswaar niet echt kan bewijzen geen eten gekregen te hebben, maar dat op grond van gemeenzaam aanvaard wetenschappelijk onderzoek toch aangenomen wordt dat een bewezen verblijf in het kamp Rivesaltes geleid heeft tot een afschuwelijke en mensonterende behandeling die blijvende fysische en psychische letstels veroorzaakt heeft.

Beoordeling

7. Bij het onderzoek van de vraag of een beslissing voldoet aan de formele motiveringswet gaat de Raad van State na of de beslissing de redenen vermeldt die het bestuur tot dat besluit hebben gebracht en of die redenen zoals ze verwoord zijn volstaan om de beslissing te dragen.

8. Artikel 1, § 1, van de wetten betreffende het statuut van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden, gecoördineerd op 16 oktober 1954, bepaalt:

“Komen in aanmerking voor het huidig statuut, de personen die, buiten de krijgsgevangene, gedurende de oorlog 1940-1945 worden gevangen gezet of geïnterneerd, door toedoen van de vijand of van personen die zijn politiek of zijn oogmerken dienden, behoudens de uitzonderingen voorzien bij artikel 5, voor zover zij buitendien op het ogenblik van de aanhouding of tijdens de gevangenzetting of de internering aan een der drie volgende voorwaarden beantwoorden :

- 1° een opsluiting van minstens dertig achtereenvolgende dagen ondergaan hebben;
- 2° het voorwerp geweest zijn van zware mishandelingen;
- 3° overleden zijn of ter dood werden veroordeeld of gebracht door de vijand”.

Het komt de aanvrager toe het bewijs te leveren dat hij één van de wettelijke voorwaarden vervult.

9. Het bestreden besluit verwijst, wat betreft de voorwaarde van de opsluiting, naar de gevangenzetting van de verzoeker op 23 oktober 1942 in het kamp van Rivesaltes en naar de opheffing van het kamp op 26 november 1942,

maar voegt daar aan toe dat niet bewezen is hoe lang de verzoeker daar verbleven heeft en dus ook niet dat hij daar tot de opheffing van het kamp verbleven heeft, dat evenmin bewezen is dat de verzoeker in andere kampen verbleven heeft en dat de beweringen van de verzoeker dat hij van december 1942 tot december 1943 in het kamp verbleef zeker niet met de archiefstukken van de dienst overeenstemmen.

Het bestreden besluit zet daarmee op begrijpelijke wijze uiteen waarom niet wordt besloten tot een bewezen gevangenschap van dertig opeenvolgende dagen. De uiteenzetting is ook correct aangezien de verzoeker niet aannemelijk maakt dat hij tot aan de opheffing van het kamp in Rivesaltes verbleven heeft. De motivering voldoet aan de vereisten van de formele motiveringswet.

De verzoeker stelt in zijn laatste memorie dat het bestuur geen bewijs levert van de archiefstukken waarnaar het verwijst. Die bemerking is evenwel niet relevant nu hij er voor het bewijs van zijn dertigdaagse gevangenzetting zelf van uitgaat dat het kamp op 26 november 1942 gesloten werd, hetgeen ook zijn bewering dat hij daar van december 1942 tot december 1943 verbleven heeft, volledig ontkracht.

10. Het bestreden besluit verwijst, wat betreft het ondergaan van zware mishandelingen, naar het gegeven dat de “bewering van verzoeker dat hij zware mishandelingen heeft ondergaan, met name dat hij geen eten kreeg, niet aangetoond is” en voegt daar aan toe dat de attesten die de verzoeker overlegt en de archiefstukken van de dienst geen zware mishandelingen tijdens de gevangenschap bewijzen.

De verzoeker heeft in zijn aanvraag van 27 mei 2010 op de vraag “Heeft u zware mishandelingen ondergaan?” geantwoord: “ja - geen eten”. In zijn begeleidende brief maakt hij ook alleen gewag van “ondervoeding”. Het bestreden besluit stelt dat die bewering niet bewezen is en verantwoordt daarmee de verwerping van de aanvraag. De verzoeker brengt geen argumenten aan om die

vaststelling te ontcrachten. Hij maakt ook niet aannemelijk dat het bestuur over archiefstukken zou beschikken waaruit zou kunnen blijken dat hij tijdens zijn verblijf in Rivesaltes het voorwerp is geweest van -andere- zware mishandelingen. De motivering voldoet aan de vereisten van de formele motiveringswet.

De verzoeker stelt dat hem in Rivesaltes een onmenselijke behandeling te beurt is gevallen die hem levenslang psychisch belast en die algemeen als een “zware mishandeling” wordt erkend. Daargelaten de vraag of, in het algemeen, de psychische gevolgen van een gevangenzetting in moeilijke omstandigheden als een “zware mishandeling” in de zin van de voormelde wet van 16 oktober 1954 mogen worden begrepen, heeft de verzoeker dit nooit als zodanig aan het bestuur voorgelegd; hij heeft zich in zijn aanvraag enkel beklagd over “geen eten” en daarop heeft het bestreden besluit hem een duidelijk antwoord gegeven.

11. Het enig middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 maart 2013,
door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

André Vandendriessche